

Výroba krmiv a krmných směsí klesla

Celková výroba krmiv a krmných směsí v České republice a Evropské unii v roce 2022 podle aktuálních statistických údajů meziročně klesla. Vzhledem k vývoji stavů hospodářských zvířat i dovozům masa lze i v blízké budoucnosti očekávat mírný pokles, uvedla Bc. Carla Cizova, MBA, výkonná ředitelka Spolku pro komodity a krmiva. Dodala, že ceny průmyslově vyráběných krmiv v roce 2023 budou v porovnání s cenami roku 2022 celkově nižší.

Bc. Carla Cizova, MBA,
výkonná ředitelka
Spolku pro
komodity a krmiva.
Foto Filmark

V rozhovoru pro Zemědělský týdeník se ředitelka uvedeného spolku dále věnovala vývoji výroby krmných směsí podle kategorie hospodářských zvířat v letech 2018 až 2022 a spotřebě krmných surovin pro výrobu krmných směsí. Zaměřila se také na produkci krmiv a krmných směsí ve vybraných zemích Evropské unie a dovoz a vývoz surovin pro výrobu krmných směsí.

- Kolik činí podle posledních aktuálních statistických údajů (rok 2022) celková výroba krmiv a krmných směsí v ČR? Údaj porovnejte s předchozími roky. Lze předpokládat navýšení celkové výroby?**

Detailní vývoj výroby krmiv (bez pet food segmentu) v ČR a u členů Spolku pro komodity a krmiva (SKK) uvádí tabulka 1. Mezi lety 2022 a 2021 zaznamenáváme pokles výroby krmiv a krmných směsí.

Nejvíce krmných směsí se v roce 2022 vyrobilo pro drůbež a prasata, méně pro skot a zvířata, která nejsou určena k produkci potravin (pet food), a pro ostatní zvířata (ovce, kozy, králíci, ryby).

V porovnání s výrobou předcházejícího roku 2021 byl zaznamenán v roce 2022 nárůst výroby krmných směsí pro zvířata pet food. Naopak u výroby krmných směsí pro drůbež, prasata, skot a ostatní zvířata byl zaznamenán pokles. Krmných směsí pro drůbež se ve srovnání s rokem 2021 vyrobilo méně o 32 336 tun (3,02 %), pro prasata o 88 621 tun (11,13 %), pro skot o 9708 tun (1,62 %) a pro ostatní zvířata o 10 028 tun (17,04 %). V kategorii drůbež byla převážná část vyrobených krmných směsí určena pro brojlerky (48,65 %), v kategorii prasata pro výkrm prasat (73,67 %) a v kategorii skot pro dojnice (66,58 %).

Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele velice výrazně převažovala nad výrobou pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu tvořila vzhledem k celkové produkci u krmných směsí pro prasata

8,36 %, pro drůbež 2,78 %, pro skot 17,05 %. U ostatních zvířat nelze tento údaj zveřejnit na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k vývoji v posledních letech ve výrobě průmyslových krmiv, a také ve stavech hospodářských zvířat se nedá předpokládat navýšení celkové výroby krmiv, spíše lze spekulovat o jistém trendu mírného poklesu stejně, jako tomu bylo v roce 2022 oproti předchozímu roku 2021. K trendu poklesu ve výrobě krmiv negativně přispívají i importy drůbežího masa do ČR, které se realizují především z Ukrajiny a Polska.

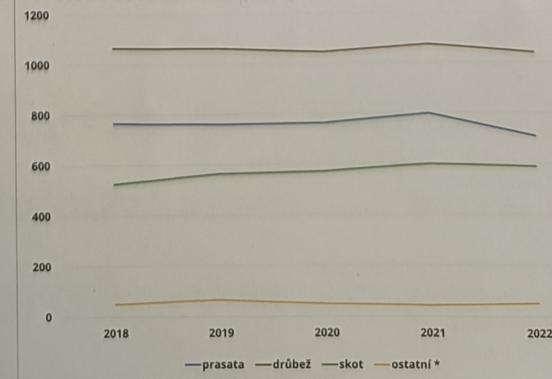
Rozhodně silně převládá výroba pro cizí spotřebu, tedy pro cizí odběratele, výroba pro vlastní spotřebu je marginální, jen v řádech jednotek procent.

- Když se zaměříme na členy Spolku komodit a krmiv, kolik ti vyprodukují krmiv a krmných směsí z celkové české výroby? Má spolek snahu pro-**

Tab. 1: Celková výroba krmiv a krmných směsí v letech 2018 až 2022 v ČR a u členů SKK

Rok	Výroba v ČR (tis. t)	Výroba členů SKK (tis. t)
2018	2 430,61	1 843,66
2019	2 453,97	1 855,62
2020	2 462,66	1 871,86
2021	2 524,63	1 909,21
2022	2 383,94	1 862,88

Graf 1. Výroba krmných směsí v ČR podle kategorie zvířat v letech 2018 až 2022 (tis. t).

cento svého pokrytí v ČR zvyšovat?

Členové našeho spolku vyrábějí dlouhodobě asi 80 % celkové české výroby krmiv a krmných směsí pro

ké produkce krmných směsí pro hospodářská zvířata (nikoli pro pet food).

Určitě máme dlouhodobou snahu a zájem na rozšířování procentuálního pokrytí výroby našími členy na podílu celé české výroby. Mezi naše členy patří i tak významné podniky, jejichž materišké společnosti patří mezi celosvětovou top desítку producentů krmných směsí pro hospodářská zvířata.

- U kterých kategorií zvířat byl zaznamenán nárůst výroby krmiv a krmných směsí a u kterých naopak pokles? Jaké z toho plynou trendy?**

Situaci ve výrobě krmiv pro jednotlivé kategorie zvířat v roce 2022 vůči předchozím rokům uvádí graf 1.

Na nárůst, respektive na pokles, výroby průmyslových krmiv mají rozhodující vliv stavы hospodářských zvířat (skot, prasata, drůbež aj.).

Vývoj stavů hospodářských zvířat ovlivňuje řada faktorů, především celková zdravotní situace v chovech. Ta souvisí s výskytem nárazů například afrického moru prasat v Evropě a ve světě, aviární influenze (ptačí chřipky) u drůbeže, kdy se musí chovy likvidovat.

Rozhovor z domova

Klíčový vliv na výrobu průmyslových krmiv má ekonomika chovu hospodářských zvířat. Ta souvisí s nákupními cenami na porážkách a náklady chovatelů, například ceny energií, krmiv, ale i dovozy masa, vajec.

Záleží také na celkové situaci na trhu v nabídce a poptávce živočišných produktů. Například nákupní ceny jatečné drůbeže v současné době zaznamenávají pokles vlivem importů drůbežho masa do ČR z Ukrajiny a Polska.

Rovněž na základě navrhovaných systémových, dlouhodobých opatření v chovech užitkových nosnic, které souvisejí se zákazem klecových chovů, avizují někteří

domácí chovatelé, že sníží či zcela omezí produkci v chovech nosnic. Tím může dojít ke stagnaci i k poklesu domácí produkce drůbežho masa, a tím návazně výroby krmiv pro drůbež.

V produkci prasat je situace z hlediska nákupních cen na porážkách odlišná vzhledem k celkově nižší produkci v Evropě. Stavy prasat v minulých letech ale poklesly a nedá se předpokládat, že by došlo v tomto segmentu k rychlému nárůstu stavů, a tím ke zvýšení výroby krmiv. Všechny zmíněné faktory se promítají do výroby průmyslových krmiv a trendy nezaznamenávají nárůst v segmentu výroby krmiv.

- Jaké výše dosáhla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí v roce 2022 a v předchozích dvou letech? Projevil se nárůst, nebo pokles a z jakých důvodů?

Spotřebu vybraných vstupních surovin pro výrobu krmných směsí v roce 2022 a v předchozích letech uvádí graf 2. Krmné suroviny celkem zahrnují obiloviny, luštětiny, mlýnské krmné suroviny, krmné suroviny z olejnatých semen, sušené pivovarské mláto, ostatní produkty potravinářského průmyslu, krmiva živočišného původu, úsušky picnin a minerální krmiva.

Pokles ve spotřebě surovin souvisejí s množstvím vyroběných průmyslových krmiv v roce 2022, které je nižší než v předchozím roce 2021. Pokles spotřeby surovin vyčází ze statistiky ministerstva zemědělství, celkem je to asi o 5 %, z toho u obilovin činí pokles přibližně o 8 %.

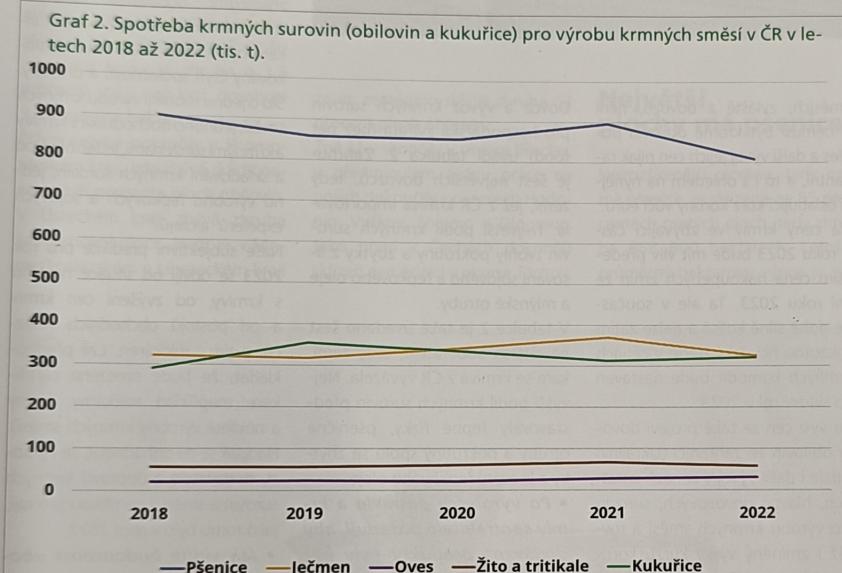
- Jak se vyvíjí výroba krmiv a krmných směsí v Evropské unii?

Výroba průmyslových krmných směsí v EU za rok 2022 klesla o 3,8 %, přičemž se nejvýrazněji snížila produkce v odvětví prasat o 6,7 % a v drůbežářském odvětví o 3,2 %. K tomu přispělo zejména šíření nárazu afrického moru prasat a ptačí chřipky.

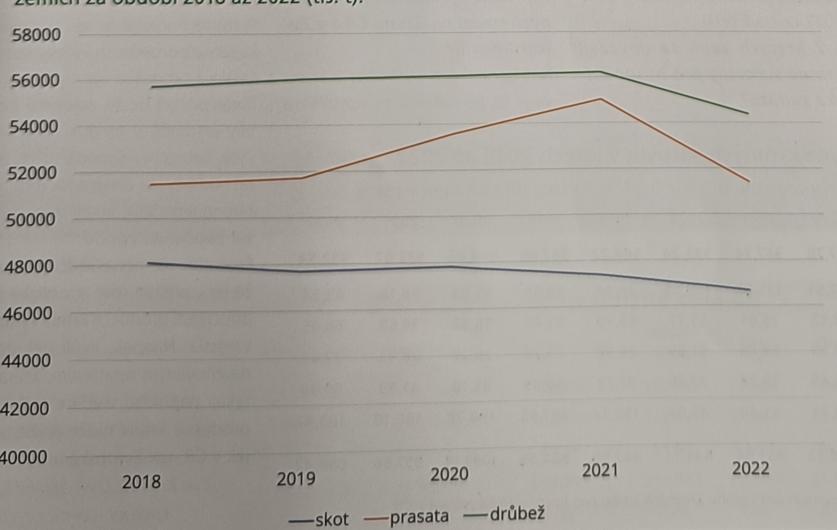
Svou roli také hraje tlak na snížování stavů hospodářských zvířat, zejména u skotu, například v Nizozemsku, Belgii a Německu. V drůbežářském průmyslu se vzhledem k výraznému zdražení energií některé farmy rozhodly jisté cykly zcela vynechat.

Podle statistiky mezinárodní organizace FEFAC se výroba krmiv v EU za rok 2022 odhaduje na 148,9 milionu tun a pro rok 2023 se předpokládá další pokles asi o 1,5 % kvůli již zmíněnému šíření nárazu, dále cenám energií, hnojiv a dalších komponent.

Výroba krmných směsí Pelhřimov.
Foto archiv
ZZN Pelhřimov

Graf 3. Produkce krmiv a krmných směsí podle kategorií zvířat ve vybraných evropských zemích za období 2018 až 2022 (tis. t).

Rozhovor z domova

Výroba krmných směsí Záhoří.
Foto archiv ZZN Pelhřimov

V grafu 3 je přehled výroby krmiv a krmných směsí v Evropské unii pro skot, prasata a drůbež v letech 2018 až 2022.

• **Jaký je vývoj průměrných cen základních krmiv a krmných směsí v posledních třech letech v ČR a Evropské unii? Máte k dispozici prognózu pro zbývající měsíce letošního roku a příští rok?**

Průměrné ceny krmiv měly v roce 2022 vzrůstající trend, a to nejen vlivem cen jednotlivých surovinových komponentů, ale i vlivem extrémního nárůstu cen energií a pohonných hmot souvisejících s dopravou krmiv a surovin pro výrobu krmných směsí.

V letošním roce 2023, především vlivem importu některých krmných obilovin z Ukrajiny do Evropy a do ČR, se snížily a stále ještě klesají ceny průmyslových krmiv (krmné obiloviny mají v krmných směsích největší procentní zastoupení). U ostatních surovin obsažených v krmných

směsích, zvláště z dovozu, není a nemusí být kromě obilovin pokles a další vývoj jejich cen nijak různý, a to i s ohledem na nynější oslabující kurz koruny vůči euru. Na ceny krmiv ve zbývající části roku 2023 bude mít vliv především cena nakoupených zrnin ze žní roku 2023. Ta ale v současné době silně kolísá a nelze zatím s jistotou říci, jaký trend v cenách krmných komodit bude nastaven po sklizni roku 2023.

Na výši cen se také projeví dovozy obilovin ze zahraničí (Ukrajiny) a dále i další vývoj v cenách ostatních, hlavně dovozových, surovin pro výrobu krmných směsí a rovněž i zmíněný vývoj kurzu koruny vůči euro. Zatím se očekává ve zbytku roku 2023 další oslabení české měny. Ceny průmyslově vyráběných krmiv v roce 2023 budou v porovnání s cenami roku 2022 celkově nižší.

• **Z kterých zemí se dovážejí krmné suroviny pro hospodářská zvířata?**

Dovoz a vývoz krmných surovin pro hospodářská zvířata (bez pet food) uvádí tabulka 2. Zahrnuje šest největších dovozců, tedy zemí, jež z ČR krmiva importovala. Největší podíl krmných surovin tvorily pokrutiny a zbytky z lisování sójového a řepkového oleje a mlýnské otruby.

V tabulce 2 je také uvedeno šest největších odběratelů, tedy zemí, kam se krmiva z ČR vydávala. Nejvyšší podíl krmných surovin představovaly řepné řízky, pšeničné otruby a pokrutiny spolu se zbytky z lisování řepkového oleje.

• **Po výrobcích potravin a krmiv spotřebitelé požadují, aby dodávané produkty byly bez komponent a složek obsahující genetickou modifikaci, tedy produkty »bez GMO«. Jak se s tímto požadavkem vyrovnávají čeští výrobci krmiv a krmných směsí na území ČR a v Evropské unii?**

Náš Spolek pro komodity a krmiva je již po mnoho let vlastníkem

Standardu »bez GMO«. Standard je notifikován jak v EU, tak i harmonizován s německým standardem společnosti VLOG. Certifikujeme společnosti potravinářské i krmivářské, ale i dopravce a další. V současné době v tomto směru zaznamenáváme spíše stagnaci – některé odběratelé z řad obchodních řetězců totiž slevují ze svých požadavků na produkty »bez GMO«.

Například v roce 2022 bylo zaznamenáno ukončení činnosti v režimu »bez GMO« u některých mlékáren, a tím i u části dodavatelů syrového kravského mléka. Důvodem bylo, že obchodní řetězce nevyžadovaly certifikaci mlékáren.

Naopak společnosti, které jsou významnými dodavateli krmných směsí, v certifikaci pokračují. Celkem byly v roce 2022 nově certifikovány čtyři společnosti a provozy. Šlo o jednu mobilní výrobu krmných směsí; jednoho obchodníka s krmivy a krmnýmisurovinami, jeden obchod a skladování krmných surovin, jednu výrobnu řepkových a sójových expelerů a olejů.

Naše subjektivní predikce pro rok 2023 se odvíjí od situace na trhu s krmivy, od zvýšení cen krmiv a od postojů obchodních řetězců, a tím i mlékáren. Lze předpokládat, že bude omezena certifikace (například mlékárny, farmy a některé výroby krmných směsí). Naopak se dá odhadnout, že výrobci, dodavatelé a dopravci krmiv surovin a směsí v certifikaci se nebudou, jako tomu bylo v roce 2022.

• **Jak vidíte budoucnost oboru krmivářství a výrobců krmiv a krmných směsí?**

V oboru výroby krmiv existuje velká konkurence a na trhu uspějíjeni, kteří udrží krok při zavádění nových technologií a ve zvyšování kvality a bezpečnosti výroby krmiv. Celková produkce výroby krmiv se bude odvíjet podle evropské politiky a trendů v produkci jednotlivých kategorií hospodářských zvířat. Dále bude záležet na tom, jak budou jednotlivé unijní státy dotovat živočišnou výrobu.

Prozatím nic nenasvědčuje tomu, že by v příštím roce a v blízké budoucnosti produkce krmiv výrazně vzrostla. Naopak, kvůli některým navrhovaným opatřením, která se týkají například welfare zvířat, se produkce krmiv může snížit, a to jak v ČR, tak Evropské unii.

Eva KOŘÍNKOVÁ SEIFERTOVÁ
spolupracovnice redakce

Tab. 2: Dovoz a vývoz krmných surovin v letech 2018 až 2022

Země	Dovoz krmných surovin (tis. t)					Vývoz krmných surovin (tis. t)				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Německo	335,29	331,10	327,78	357,74	393,24	564,22	557,69	698,85	532,67	432,54
Polsko	144,26	142,94	142,51	131,88	139,65	38,34	48,56	55,23	58,18	65,54
Rakousko	62,05	69,61	78,12	75,61	55,77	65,70	81,45	56,52	74,68	60,05
Nizozemsko	56,84	65,11	63,89	69,88	31,89	26,50	23,26	25,28	28,33	39,63
Maďarsko	54,18	47,37	45,45	39,26	27,26	37,72	36,35	33,10	41,83	50,08
Slovensko	50,55	46,23	44,21	41,48	43,04	192,12	197,59	198,78	190,10	183,42
Celkem celosvětově*)	830,65	821,04	836,33	831,94	841,71	967,98	984,56	1099,14	957,66	866,42

Poznámka: *Jde o veškeré dovozy a vývozy surovin pro výrobu krmných směsí pro hospodářská zvířata v ČR.